

ОД ИНСПИРАЦИЈЕ
ДО ИНТЕРАКЦИЈЕ

SMARTART

КЊИГА
АПСТРАКАТА
BOOK OF
ABSTRACTS

ПРВА
МЕЂУНАРОДНА
КОНФЕРЕНЦИЈА
SMARTART
УМЕТНОСТ И НАУКА
У ПРИМЕНИ
FIRST
INTERNATIONAL
CONFERENCE
SMARTART
ART AND SCIENCE
APPLIED

FROM INSPIRATION
TO INTERACTION

Факултет примењених
уметности у Београду
28–30. 11. 2019.
Faculty of Applied
Arts in Belgrade
28–30 November, 2019

І ИСТОРИЈА
И ТЕОРИЈА
ПРИМЕЊЕНИХ
УМЕТНОСТИ

І HISTORY
AND THEORY
OF APPLIED
ARTS

ЗАШТИТНИ ОБЈЕКТИ АРХЕОЛОШКОГ НАСЛЕЂА: ИЗМЕЂУ ИНЖЕЊЕРСКОГ ОБЛИКОВАЊА И АРХИТЕКТОНСКЕ ЛИКОВНОСТИ

АНА Д. КОНТИЋ

Архитектонски факултет, Универзитет у Београду, Србија

РАДОЈКО ОБРАДОВИЋ

Архитектонски факултет, Универзитет у Београду, Србија

МИЛИЦА ПЕТРОВИЋ

Архитектонски факултет, Универзитет у Београду, Србија

Рад је усмерен на анализу конструктивног склопа заштитног објекта археолошког наслеђа, као израза инжењерског обликовања и архитектонске ликовности. У првом делу рада анализиране су актуелне одредбе у области заштите археолошког наслеђа, којима се дефинишу критеријуми за вредновање инжењерског обликовања примењеног конструктивног склопа. У другом делу рада, исти конструктивни склоп је посматран из раз архитектонске ликовности, кроз анализу тектонике простора. Циљ истраживања је да се кроз анализу примера из праксе укаже на специфичност пројектовања и читања заштитних објеката археолошких налазишта, који може унапредити однос са археолошким наслеђем у будућем раду на реконструкцији.

Савремена доктрина заштите, кроз међународне и националне повеље, дефинише критеријуме за вредновање различитих приступа у процесу заштите археолошког наслеђа. У првом делу рада, неопходна је теоријска контекстуализација, која омогућава боље разумевање постојећих концепата и стратегија, као и анализа актуелних одредби како би се препознали релевантни критеријуми за вредновање интервенције на археолошким налазиштима (реверзибилност, очуваност оригиналне структуре, компатибилност употребљеног материјала...). Анализа конструктивног склопа, одабране студије случаја, заштитни објекат над римским археолошким налазиштем, Питера Цумтора (Shelters for Roman archaeological site, Peter Zumthor), врши се кроз претходно дефинисан сет критеријума. У другом делу рада, конструктивни склоп исте студије случаја, анализиран је као израз архитектонске ликовности. Изражавање ликовности кроз обликовање конструкције, дефинисан је као тектоника у архитектури. Порфирос (Porphyrios) наводи да је брига тектонике трострука и да се огледа у ограниченој природи конструктивних карактеристика материјала; начинима остваривања веза између конструктивних елемената; визуелној статисти форми, по питању стабилности, јединства и равнотеже. У овом контексту, важно је дефинисање термина тектонике, и његово прецизније одређивање. Одабрана студија случаја сматра се адекватном за ову врсту анализе, јер испуњава посебне функционалне и естетске захтеве кроз примењен конструктивни склоп, те тако отвара могућности за различите начине читања истог.

Предмет истраживања је археолошко наслеђе, које по својој природи указује на немогућност успостављања генералног, исправног и свеобухватног приступа. Поред тога, ужи предмет истраживања јесте одабрана студија случаја, заштитни објекат над римским археолошким налазиштем, Питера Цумтора. У анализи примера из праксе, проблематика се односи на препознавање примењеног конструктивног склопа, и његово

вредновање кроз претходно дефинисане критеријуме. Истовремено, проблематика се односи и на читање тектонике простора као дела архитектонске ликовности.

Примарни циљ истраживања јесте да се укаже на двојаку природу конструктивног склопа, као израза процеса материјалног обликовања, и израза архитектонске ликовности. Анализа је спроведена на конкретној студији случаја, кроз критеријуме дефинисане међународним и националним повељама, као и приказивање уметничког обликовања конструкције у архитектури. Задаци истраживања су формиран тако да омогуће систематско истраживање, од теоријске контекстуализације до препознавања стратегија на конкретном просторном оквиру. У односу на постављене циљеве, дефинишу се следећи задаци истраживања: селекција релевантних међународних и националних одредби у области заштите наслеђа, систематизација препорука у циљу стварања сета критеријума за вредновање, анализа студије случаја кроз предложене критеријуме, дефинисање термина тектонике простора, анализа студије случаја у контексту тектонике простора.

Полазне хипотезе истраживања: Формирање заштитног објекта над археолошким налазиштима, на самом почетку отвара питање односа наслеђа и нове структуре. У складу са дефинисаним предметом, проблемом, циљевима и задацима истраживања, дефинисане су следеће полазне хипотезе: – Свака интервенција на археолошком наслеђу, с обзиром на његову специфичност, захтева свеобухватно и продубљено истраживање просторних, конструкцијских и обликовних карактеристика сваког налазишта понаособ, и у том контексту се не може утврдити један основни, правилан, свеобухватан приступ, који би се могао применити на различите задате проблеме. – Конструктивни склоп заштитних објеката, може се упоредо посматрати као израз материјалног обликовања и архитектонске ликовности, и ове две природе не искључују једна другу. Методе истраживања: У оквиру рада, потребно је користити неколико научних метода истраживања: метод прикупљања података, метод обраде података, метод структурне анализе, метод апстракције, метод дедукције.

Циљеви и задаци истраживања су постављени тако да крајњи резултат истраживања омогући сагледавање конструктивног склопа као пресека науке и уметности: материјалног обликовања и израза ликовности, и тиме створи нова искуста у односу са археолошким локалитетима, за даљи рад на заштити културног наслеђа.

Кључне речи: заштита и презентација наслеђа, међународне повеље и препоруке, конструктивни склоп, тектоника простора

КЊИГА АПСТРАКАТА:
МЕЂУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА SMARTART –
УМЕТНОСТ И НАУКА У ПРИМЕНИ.
„Од инспирације до интеракције” (2019)

Издавач:

**Факултет примењених уметности,
Универзитет уметности у Београду, Србија**

За издавача:

др Ирена Живковић, ванредни професор – в.д. декана

Издавачки савет Факултета примењених уметности у Београду

мр Растко Ђирић, редовни професор – председник

мр Оливера Батајић Сретеновић, доцент

др Александар Вулетич, доцент

Милош Илић, ванредни професор

др Јулијана Протић, доцент

Уредници:

др Александар Вулетич,

доцент – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

др Маријана Пауновић,

доцент – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

Уредништво

мр Нинослава Вићентић,

доцент – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

др Захари Ганчев,

доцент – Национална академија уметности, Софија

др Драган Дамјановић,

ванредни професор – Филозофски факултет, Свеучилиште у Загребу

др Љиљана Дамјановић Василић,

редовни професор – Факултет за физичку хемију, Универзитет у Београду

др Влатко Илић,

ванредни професор – Факултет драмских уметности, Универзитет уметности у Београду

Мина Јовић,

доцент – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

др Бојан Јокић,

ванредни професор – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

др Љубица Јоцић Кнежевић,

доцент – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

др Александар Кадичевић,

редовни професор – Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Армен Казарјан,

директор – Истраживачки институт за теорију и историју архитектуре и урбанизма, заменик

директора – Државни институт за студије уметности, члан – Руска академија за архитектуру и

грађевинарство, почасни члан – Руска академија уметности, Москва

др Весна Круљац,

доцент – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

мр Тијана Лазич,

доцент – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

др Слободан Мишић,

ванредни професор – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

др Марија Обрадовић,

ванредни професор – Грађевински факултет, Универзитет у Београду

др Милан Просен,

доцент – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

др Петер Пург,

ванредни професор – Факултет за уметност, Универзитет у Новој Горици

др Алан Сигел,

гостујући предавач – Департман за интермедију, Мађарски универзитет лепих уметности, Будимпешта

мр Оливера Стојадиновић,

редовни професор у пензији – Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду

др Оливер Тошковић,

доцент – Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Јиржи Турек,

доцент – Факултет за хуманистичке науке, Карлов универзитет, Праг

др Александра Хола,

доцент Факултет за конзервацију и рестаурацију уметничких дела, Краков

Секретар уредништва

Катарина Милосављевић,

докторанд – Мултидисциплинарна научна област, Студије при Универзитету, Универзитет у Београду

Дизајн публикације

Оливера Батајић Сретеновић

Лектура и коректура (српски и енглески)

Александар Вулетић

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Конференцију SmartArt 2019 – Уметност и наука у примени „Од инспирације до интеракције“ и реализацију Књиге апстраката подржало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

ISBN 978-86-80245-38-6

BOOK OF ABSTRACTS:
INTERNATIONAL CONFERENCE SMARTART –
ART AND SCIENCE APPLIED. “From Inspiration to Interaction”

Publisher
**Faculty of Applied Arts,
University of Arts in Belgrade, Serbia**

For the publisher
Dr. Irena Živković, Associate Professor – Acting Dean

Publishing council of the faculty of applied arts
Mag. Rastko Ćirić, Full Professor – President
Mag. Olivera Batajić Sretenović, Assistant Professor
Miloš Ilić, Associate Professor
D.A. Julijana Protić, Assistant Professor
Dr. Aleksandar Vuletić, Assistant Professor

Editors
Dr. Marijana Paunović,
Assistant Professor – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade
Dr. Aleksandar Vuletić,
Assistant Professor – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade

Editorial board
Dr. Dragan Damjanović,
Associate Professor – Faculty of Humanities and Social Science, University of Zagreb
Dr. Ljiljana Damjanović Vasilić,
Full Professor – Faculty of Physical Chemistry, University in Belgrade
D.A. Zahari Ganchev,
Assistant Professor – National Academy of Art, Sofia
D.A. Aleksandra Hola,
Assistant Professor – Faculty of Conservation and Restoration of Works of Art, Krakow
Dr. Vlatko Ilić,
Associate Professor – Faculty of Dramatic Arts, University of Arts in Belgrade
D.A. Ljubica Jocić Knežević,
Assistant Professor – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade
Dr. Bojan Jokić,
Associate Professor – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade
Mina Jović,
Assistant Professor – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade
Dr. Aleksandar Kadijević,
Full Professor – Faculty of Philosophy, University of Belgrade
Dr. Armen Kazaryan,
Director – Research Institute for Theory and History of Architecture and Town Planning, Deputy
Director – State Institute for Art Studies, Member – Russian Academy of Architecture and
Construction Sciences, Honorary Member – Russian Academy of Arts, Moscow
Dr. Vesna Kruljac,
Assistant Professor – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade
Mag. Tijana Lazić,
Assistant Professor – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade
Dr. Slobodan Mišić,
Associate Professor – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade
Dr. Marija Obradović,
Associate Professor – Faculty of Civil Engineering, University in Belgrade
Dr. Milan Prosen,
Assistant Professor – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade
Dr. Peter Purg,
Associate Professor – Academy of Arts, University in Nova Gorica

Dr. Alan Siegel,

External Lecturer – Intermedia Department, Hungarian University of Fine Arts, Budapest

Mag. Olivera Stojadinović,

Full Professor retired – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade

Dr. Oliver Tošković,

Assistant Professor – Faculty of Philosophy, University of Belgrade

Dr. Jiří Tourek,

Assistant Professor – Faculty of Humanities, Charles University, Prague

Mag. Ninoslava Vičentić,

Assistant Professor – Faculty of Applied Arts, University of Arts in Belgrade

Secretary of the editorial board

Katarina Milosavljević,

PhD Student – Multidisciplinary scientific field, Studies at the University, University in Belgrade, Belgrade

Publication Design

Olivera Batajić Sretenović

Proofreading (Serbian and English)

Aleksandar Vuletić

Conference SmartArt – Art and Science Applied “From Inspiration to Interaction” and realisation of the

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Book of Abstracts was supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia

ISBN 978-86-80245-38-6

